

De kunst van het bomen lezen

Het is 25 november, voor mij het startpunt van de 'stille tijd'. Niet de eindeloze stilte waar je je met gesloten ogen volledig aan kunt overgeven, de rust volledig tot je nemend. Nee, deze stille tijd wordt afgetrapt door de eerste nachtvorst. Bomen verliezen hun prachtig gekleurde bladerdek, veel planten hebben zich teruggetrokken, de meeste paddenstoelen houden het voor gezien. Ook veel dieren trekken zich terug, wachtend op warmer weer. En waar de ene stilte je kan vervullen met genot, laat deze stilte een gevoel van eenzaamheid achter. Het is de stilte van de winter.

Voor mij als buitenbioloog is dit van oorsprong vooral een periode waarin ik uitkeek naar de lente. Om weer volop het leven te kunnen bestuderen. Afgelopen jaar kwam daar echter verandering in, toen ik in contact kwam met de kunst van het bomen lezen. Schrijver Tristan Gooley leerde mij hoe je met een vernieuwde blik naar bomen kan kijken.

Bomen zijn rotsen in de branding die alles meemaken. Al van kinds af aan leren wij met de sprookjesboom dat bomen elk verhaal kennen. Deze gedachte zetten we ook om in monumenten, denk bijvoorbeeld aan de boom die alles zag. Een monument van de Bijlmerramp.

Een boom is een levend wezen, alles wat een boom meemaakt laat zijn impact achter. Als we naar een boom kijken zien we een waas van groen. Kijk wat beter en je ziet losse takken, een stam, misschien een litteken van een afgebroken tak. Maar blijf eens staan, neem je tijd. Laat de vormen, kleuren, takken en bladeren goed tot je door dringen. Want hoe wij bomen onze verhalen toedienen, zo kunnen zij hun eigen verhalen aan ons vertellen. De locatie van de takken vertelt je waar het licht was tijdens het opgroeien. Of is er een ontploffing van kleine takken rond een dikkere tak? De boom of tak heeft het waarschijnlijk zwaar. Kijk eens wat beter, en misschien ontwaar je sporen van beschadiging, brand of schimmels.

Sta bij je volgende wandeling door het stille, winterse bos even stil. Echt helemaal stil. En kijk naar een boom. Wat vertelt deze boom jou over haar leven?